

คำวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญ
ของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

เดือนมกราคม ๒๕๖๗

กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

คำนำ

ก่อนอื่นกองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ ขอถือโอกาสนี้สวัสดีปีใหม่ ๒๕๖๗ แต่ผู้อ่านทุกท่านและสำหรับเอกสารคำวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศ ประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นฉบับแรกของปีนี้ กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศได้ศึกษาค้นคว้าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่น่าสนใจมานำเสนอ อาทิ กรณีสิทธิทางการเมืองของอดีตสมาชิกขององค์กรที่ถูกสั่งห้าม (Banned organization) ในการเลือกตั้งของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย กรณีการพ้นความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขั้บรณณ์ต์ขณะเมาสุราไม่ขัดต่อหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป กรณีการขอให้พิจารณาวินิจฉัยคำว่า “บุคคล” ในกฎหมายการกักกันด้านสุขภาพขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ของศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย และกรณีความยากลำบากในการจดทะเบียนแจ้งเกิดของบุคคลที่เกิดในต่างประเทศของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป

กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารคำวินิจฉัยคดีรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญต่างประเทศฉบับนี้ จะเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้ทุกท่านได้ทราบถึงบทบาทของศาลรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ รวมถึงเป็นจุดเริ่มต้นให้แก่ผู้สนใจในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการและในการปฏิบัติงานต่อไป

กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญ

หน้า

๑. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
คำวินิจฉัยที่ 11-17/PUU-I/2003 วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔)
กรณีสิทธิทางการเมืองของอดีตสมาชิกขององค์กรที่ถูกสั่งห้าม (Banned organization) ในการเลือกตั้ง ๑
๒. สรุปข้อเท็จจริงและคำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป
คำพิพากษา Ilias Papageorgiou v. Greece ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐)
กรณีการฟื้นความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขั้บรณยณ์ดณะเมาสุราไม่ขัดต่อหลักการสันนิษฐานไว้ก่อน
ว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ๙
๓. สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
คำวินิจฉัย เลขที่ 34/PUU-XVIII/2020 ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐)
กรณีการขอให้พิจารณาวินิจฉัยคำว่า “บุคคล” ในกฎหมายการกักกันด้านสุขภาพขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ๑๖
๔. สรุปข้อเท็จจริงและคำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป
คำร้องเลขที่ ๓๐๔๑/๑๙ ระหว่าง G.T.B. กับ ราชอาณาจักรสเปน ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
(ค.ศ. ๒๐๒๓) กรณีความยากลำบากในการจดทะเบียนแจ้งเกิดของบุคคลที่เกิดในต่างประเทศ ๒๔

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
 คำวินิจฉัยที่ 11-17/PUU-I/2003 วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔)
 กรณีสิทธิทางการเมืองของอดีตสมาชิกขององค์กรที่ถูกสั่งห้าม (Banned organization) ในการเลือกตั้ง

นางสาวเปรมิกา แสนทอง
 นักวิชาการศาลรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ
 กองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียวินิจฉัยบทบัญญัติพิพาท มาตรา ๖๐ อนุมาตรา G ของกฎหมายเลขที่ ๑๒/๒๐๐๓ ว่าด้วยการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนระดับภูมิภาค และสภาประชาชนระดับท้องถิ่น ในกรณีสิทธิทางการเมืองในการรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติของอดีตสมาชิกองค์กรที่มีข้อขัดแย้งกฎหมายและผู้ที่เกี่ยวข้อง ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย โดยศาลได้พิจารณาว่าข้อกำหนดตามบทบัญญัติพิพาทดังกล่าวเป็นประเด็นทางการเมือง และบุคคลควรจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันกับพลเมืองคนอื่นๆ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ร้อง ประกอบด้วย บุคคลสาธารณะ (public figures) ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวต่อสู้ในประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย สิทธิมนุษยชน และประชาธิปไตย ซึ่งแม้ว่าประเด็นนี้จะไม่กระทบต่อสิทธิตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องโดยตรง แต่อดีตนักโทษทางการเมืองผู้ซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมในเหตุการณ์ G30S/PKI^๑ ตลอดจนบุคคลที่มีส่วนร่วมในการต่อสู้เพื่อกอบกู้พลเมือง (the rehabilitation of citizens) ก็ถูกจัดว่าเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ G30S/PKI ทั้งสิ้น

ทั้งนี้ ผู้ร้องได้แย้งว่า บทบัญญัติพิพาทได้ก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติจากเหตุความเชื่อทางการเมือง (discrimination based on political beliefs) เนื่องจากการเพิกถอนและการจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญสามารถกระทำได้เฉพาะบนพื้นฐานของคำตัดสินของศาลซึ่งมีสภาพบังคับตามกฎหมายที่ถาวรเท่านั้น นอกจากนี้ ผู้ร้องยังขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยมาตรา ๖๐ อนุมาตรา G ของกฎหมายเลขที่

^๑ เหตุการณ์ G30S/PKI หรือที่รู้จักกันในชื่อ Gestapu – Gerakan September Tiga Puluh คือเหตุการณ์ความพยายามกระทำรัฐประหาร เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๘ (ค.ศ. ๑๙๖๕) และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนำไปสู่การกวาดล้างพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซีย (Indonesian Communist Party - PKI) ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ใหญ่ที่สุดในขณะนั้นรวมไปถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องในระหว่าง ค.ศ. ๑๙๖๕ - ๑๙๖๖ โดยมีสมาชิกพรรคและผู้ที่เกี่ยวข้องถูกจับกุม สังหาร และคุมขังเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้มีการประเมินว่า มีผู้เสียชีวิตโดยเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์กวาดล้างคอมมิวนิสต์นี้มากถึง ๑ ล้านคน และมีผู้ถูกจับกุม จำนวนไม่ต่ำกว่า ๕ แสนคน โดยผู้คนเหล่านี้ถูกกำหนดให้มีการระบุว่าเคยมีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคคอมมิวนิสต์อินโดนีเซียในบัตรประชาชน (ทวิศักดิ์ เผือกสม, ประวัติศาสตร์อินโดนีเซีย : รัจจารีตบนหมู่เกาะ ความเป็นสมัยใหม่แบบอาณานิคม และสาธารณรัฐแห่งความหลากหลาย (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ ๒๕๕๕), น. ๒๒๒ - ๒๒๙.)

๑๒/๒๐๐๓ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเจตนาของการเป็นผู้สมัครเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติว่าจะต้องไม่เคยเป็นอดีตสมาชิกขององค์กรที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (illegal organizations) และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้บทบัญญัติพิพาทดังกล่าวสิ้นผลบังคับตามกฎหมาย เนื่องจากขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘A และมาตรา ๒๘J ของรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ค.ศ. ๑๙๔๕

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย ค.ศ. ๑๙๔๕ (the Constitution of the Republic of Indonesia 1945)^๒

มาตรา ๒๒E (๖) บทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๒๗ (๑) พลเมืองทุกคนมีความเท่าเทียมกันตามกฎหมายและตามการปกครอง และมีหน้าที่ในการเคารพกฎหมายและการปกครองโดยไม่มีข้อยกเว้น

(๒) พลเมืองแต่ละคนมีสิทธิในการทำงานและสิทธิที่จะมีชีวิตที่เหมาะสมกับความเป็นมนุษย์

(๓) พลเมืองทุกคนมีสิทธิและหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการป้องกันประเทศ

มาตรา ๒๘A ทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิต และดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของตนได้

มาตรา ๒๘I (๑) สิทธิในการมีชีวิต สิทธิที่จะหลุดพ้นจากการทรมาน เสรีภาพทางความคิดและมโนธรรม สิทธิในการนับถือศาสนา สิทธิที่จะเป็นอิสระจากการเป็นทาส สิทธิที่จะได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลตามกฎหมาย และสิทธิที่จะไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายโดยมีผลย้อนหลัง อันถือเป็นสิทธิมนุษยชนที่ไม่สามารถถูกลิดรอนได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ

มาตรา ๒๘J (๑) ทุกคนจะต้องเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้อื่น โดยจะต้องเคารพการดำรงชีวิตในสังคมชาติ และรัฐ ตามลำดับ

^๒ The Constitution of the Republic of Indonesia 1945

Article 22E (6) Further provisions regarding general elections are regulated by law.

Article 27 (1) All citizens are equal before the law and in government and duty to respect the law and government, with no exceptions.

(2) Each citizen has the right to work and to have a decent living for humanity.

(3) Every citizen has the right and duty to participate in defending the state.

Article 28A Every person has the right to live and to maintain their lives and livelihood.

Article 28I (1) Right to live, right to be free from torture, right of freedom of thought and conscience, right of religion, right to be free from slavery, right to be recognized as a person before the law, and right not to be prosecuted under a law with retrospective effect are all human rights that cannot be deprived under any circumstances.

Article 28J (1) Every person shall respect human rights of others in the order of life of the society, nation, and state.

(2) In exercising their rights and freedoms, every person shall be subject to any restrictions established by law solely for the purpose of ensuring the recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, religious values, security, and public order in a democratic society.

(๒) ในการใช้สิทธิและเสรีภาพนั้น ทุกคนจะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดใด ๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เพื่อความวัตถุประสงค์ในการรับรองและเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขอันชอบธรรมทางด้านศีลธรรม ค่านิยมทางศาสนา ความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยในสังคมประชาธิปไตย

๓.๒ กฎหมายเลขที่ ๑๒/๒๐๐๓ ว่าด้วยการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนระดับภูมิภาค และสภาประชาชนระดับท้องถิ่น (Law Number 12 of 2003 Concerning General Elections for the Members of the People's Representative Council, the Regional Representative Council, and the Regional People's Representative Council)^๓

มาตรา ๖๐ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนระดับภูมิภาค สภาประชาชนระดับท้องถิ่นส่วนจังหวัด และส่วนอำเภอ/เมือง ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(G) ไม่เป็นอดีตสมาชิกของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซียที่ถูกห้าม รวมถึงองค์กรมวลชนหรือไม่เป็นบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมในเหตุการณ์ G30S/PKI หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรที่มีชอด้วยกฎหมาย

๓.๓ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)^๔

มาตรา ๒๙ (๒) ในการใช้สิทธิและเสรีภาพนั้น ทุกคนย่อมอยู่ภายใต้ข้อจำกัดเพียงเท่าที่กฎหมายบัญญัติเท่านั้น ซึ่งเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการรักษาไว้ซึ่งการยอมรับและการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น และเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขทางด้านศีลธรรม ความสงบเรียบร้อย และสวัสดิการทั่วไปในสังคมประชาธิปไตย

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ 11-17/PUU-I/2003 ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ (ค.ศ. ๒๐๐๔) ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของเงื่อนไขของการเป็นผู้สมัครสมาชิกสภานิติบัญญัติ กล่าวคือ จะต้องไม่เป็นอดีตสมาชิกขององค์กรที่ถูกห้าม (a banned organization) ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า เงื่อนไขดังกล่าวเป็นเรื่องทางการเมือง (political) นอกจากนี้ ในเรื่องของการจำกัดสิทธิในการลงคะแนนเสียงการเลือกตั้ง (ทั้งในแง่ของการใช้สิทธิลงคะแนนเสียง (Active) และสิทธิที่จะลงสมัครรับเลือกตั้ง (Passive)) มักจะขึ้นอยู่กับ

^๓ Law Number 12 of 2003 Concerning General Elections for the Members of the People's Representative Council, the Regional Representative Council, and the Regional People's Representative Council

Article 60 A candidate for the DPR, DPD, Provincial DPRD and Regency/City DPRD has to meet the following requirements:

(g) Not a former member of the banned Indonesian Communist Party, including its mass organizations, or not a person who is directly or indirectly involved in the "G30S/PKI", or any other illegal organization;

^๔ Universal Declaration of Human Rights

Article 29 (2) In the exercise of his rights and freedoms, everyone shall be subject only to such limitations as are determined by law solely for the purpose of securing due recognition and respect for the rights and freedoms of others and of meeting the just requirements of morality, public order and the general welfare in a democratic society.

การพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับความบกพร่อง (inadequacy) เท่านั้น เช่น อายุและความผิดปกติทางจิต (age and mental illness) และการพันวิสัย (impossibility) เช่น การถูกเพิกถอนโดยคำตัดสินของศาล ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะเป็นเรื่องของรายบุคคลและมีใช้หมู่คณะ (non-collective)

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังเห็นว่า อดีตสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซีย (Indonesian Communist Party (PKI)) รายบุคคล และองค์กรมวลชนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซียย่อมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันกับพลเมืองคนอื่น ๆ โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ ซึ่งในกรณีนี้ย่อมหมายถึงรวมถึงการเป็นผู้สมัครสมาชิกสภานิติบัญญัติด้วย ดังนั้น อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า บทบัญญัติพิพาทที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเงื่อนไขทางการเมืองดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและสิ้นผลใช้บังคับทางกฎหมาย

๕. ความเห็นแย้งของตุลาการ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คือ H. Achmad Roestand, S.H. มีความเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญไม่ควรรับคำร้องของผู้ร้องไว้พิจารณาด้วยเหตุผลต่อไปนี้

๑. มาตรา ๖๐ อนุมาตรา G ของกฎหมายเลขที่ ๑๒/๒๐๐๓ ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๙๔๕ บางมาตรา อย่างไรก็ตาม จากการอ่านและสืบค้นความหมายของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๙๔๕ จะต้องไม่เป็นไปโดยอคติ หากแต่จะต้องเชื่อมโยงกับบทบัญญัติมาตราอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะมาตรา ๒๒E (๖) มาตรา ๒๘ (๑) และมาตรา ๒๘ (๒)

๒. มาตรา ๒๒E (๖) บัญญัติว่า "บทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกตั้งทั่วไปให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ" ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวมอบอำนาจให้ผู้ร่างกฎหมาย (คือ สภาผู้แทนราษฎรและประธานาธิบดี) ในการจัดทำบทบัญญัติที่มีรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ด้วยเหตุนี้ ข้อกำหนดดังกล่าวย่อมต้องรวมถึงกรณีใด ๆ อันเกี่ยวกับเงื่อนไข (requirements) การยืนยัน (confirmation) การดำเนินการใหม่ (repetition) และข้อจำกัด (restrictions) トラบเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ข้อจำกัดดังกล่าวย่อมมีพื้นฐานมาจากรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ มาตรา ๒๘ (๒) และมาตรา ๒๘ (๑) โดยมาตรา ๒๘ (๒) ให้อำนาจแก่ฝ่ายนิติบัญญัติในการกำหนดข้อจำกัดในการใช้สิทธิของบุคคลด้วยเงื่อนไขบางประการ ซึ่งหนึ่งในเงื่อนไขที่สามารถใช้เป็นพื้นฐานของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพคือ ประเด็นด้านความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อย

๓. แม้ว่าจะมีการอ้างอิงถึงรัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๙๔๕ แต่กระนั้นข้อจำกัดจะต้องสอดคล้องกับมาตรา ๒๘ (๒) ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration on Human Rights) ขณะที่ การจำกัดสิทธิของปัจเจกบุคคลอันเนื่องมาจากเหตุทางการเมือง (political conduit) เช่น การเป็นอดีตสมาชิกของพรรคการเมืองใดพรรคหนึ่ง อาจเกิดขึ้นได้ในประเทศอื่น ซึ่งรวมถึงประเทศประชาธิปไตยด้วย อย่างน้อยที่สุดก็ในช่วงการยึดครองของฝ่ายสัมพันธมิตร (พ.ศ. ๒๔๘๘ - ๒๔๙๒) และช่วงต้นของยุคสหพันธรัฐเยอรมนี (พ.ศ. ๒๔๙๒ - ๒๔๙๖) ก็มีข้อจำกัดให้อดีตสมาชิกพรรคนาซีไม่สามารถดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งได้ (เช่น ตำแหน่งรัฐมนตรี)

ขณะเดียวกัน แม้ว่าสิทธิมนุษยชนจะไม่สามารถถูกละเมิดได้ด้วยเหตุผลของรัฐ (raison d'etat) แต่ในความเป็นจริงแล้ว การอาศัยเหตุผลเกี่ยวกับผลประโยชน์ของชาติ (national interest) บางครั้งการละเมิด

บัพัญญุตีเหล่านั้นก็อาจเกิดขึ้นจากการกระทำโดยประเทศที่เป็น "ประชาธิปไตย" ดังเช่นกรณีรัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้ทำการจับกุมผู้ต้องสงสัยชาวอัฟกันที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มอัลกออิดะห์ (al-Qaeda) และทำการควบคุมตัวบุคคลเหล่านั้นไว้ที่ค่ายกักกันแห่งหนึ่งในอ่าวกวานตานาโม (ประเทศคิวบา) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการกระทำดังกล่าวจะไม่ได้ได้รับการรับรองความชอบธรรมจากผู้พิพากษา แต่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาก็อ้างอิงว่าเป็นการกระทำด้วยเหตุผลของรัฐ และผลประโยชน์ของชาติ

๔. ในกรณีของประเทศอินโดนีเซีย ภายใต้รัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๙๔๕ ผู้ร่างกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน อาจกำหนดข้อจำกัดสิทธิและเสรีภาพได้ เว้นแต่สิทธิที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘ ขณะเดียวกัน ข้อจำกัดที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๐ อนุมาตรา G ของกฎหมายเลขที่ ๑๒/๒๐๐๓ จะไม่รวมอยู่ในสิทธิที่ได้รับการยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๘ (๑) ดังนั้น ข้อจำกัดตามมาตรา ๖๐ อนุมาตรา G ดังกล่าวจึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ค.ศ. ๑๙๔๕

อนึ่ง ข้อจำกัดที่กำหนดขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามมาตรา ๖๐ อนุมาตรา G มิได้เป็นข้อจำกัดที่ถาวร แต่เป็นข้อจำกัดที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (situational restrictions) อันเกี่ยวข้องกับความเป็นไปได้ของโอกาสในการเผยแพร่อุดมการณ์ของลัทธิคอมมิวนิสต์ (Communism) หรือลัทธิมาร์กซิสม์-เลนิน (Marxism-Leninism) และการรวมตัวกันของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งอินโดนีเซีย (PKI) ทั้งนี้ เห็นได้จากการปฏิบัติต่ออดีตสมาชิกของพรรค PKI และคนอื่นๆ ที่มีความอ่อนปรนมากขึ้นนับตั้งแต่กฎหมายการเลือกตั้งฉบับก่อนจนถึงฉบับต่อมา โดยกฎหมายการเลือกตั้งฉบับก่อนกำหนดให้ อดีตสมาชิกของพรรค PKI และผู้เกี่ยวข้องจะไม่เพียงแต่ถูกจำกัดสิทธิในการลงสมัครรับเลือกตั้งหรือได้รับการเลือกตั้ง (passive vote) เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการถูกจำกัดสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง (active vote) ด้วย ขณะที่กฎหมายเลขที่ ๑๒/๒๐๐๓ กำหนดให้บุคคลดังกล่าวถูกจำกัดเฉพาะสิทธิที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งหรือได้รับการเลือกตั้ง (passive suffrage) เท่านั้น

Type	Total	Judicial Review of Law	Competence Dispute	Dispute of General Election Result	Dispute of Regional Election Result
Decision	Unconstitutional ¹	24	22		2
	Rejected	55	48		7
	Unacceptable ²	95	44		51
	Void ³	4	4		
	Withdrawn	12	12		
	Unauthorized ⁴	1	1		
	Interlocutory Decisions ⁵				
Pending	49	49			

Annex 2. Cases

► Identification

a) Country, b) Name of the Court, c) Date of decision given, d) Number of the decision, e) Jurisdiction, f) Title of the decision

► Summary

Case 1.

► Identification

a) Indonesia, Republic b) Constitutional Court, c) 24-02-2004, d) 11-17 / PUU-I / 2003, e) Judicial Review, f) The Political Rights of Former Members of Banned Organizations in the Election

► Headnotes

The Petitioners consisted of public figures in the struggles of law enforcement, human rights and democracy, although not directly impaired their constitutional rights, former political prisoners accused of directly or indirect involvement in the G30S / PKI incident, as well as individuals who joined to fight for the rehabilitation of citizens who were categorized as G30S / PKI participants.

The Petitioners argued that the article being tested creates discrimination based on political beliefs because the revocation and restriction of constitutional rights can only be made on the basis of a decision of a court which has permanent legal force. The Petitioners examined Article 60 Sub-Article g of Law 12/2003 regarding the requirements of being legislative member candidates could not be former members of illegal organizations and requested that the article a quo be declared to have no binding legal force as opposed to Article 27, Article 28A to Article 28J of the 1945 Constitution.

► Summary

In Decision Number 11-17 / PUU-I / 2003 dated February 24, 2004, the Constitutional Court decided on the constitutionality of one of the requirements as a legislative candidate, i.e. not a former member of a banned organization. The Court was of the opinion that the requirement is political. According to the Court, in the matter of restriction of voting right in elections (both active and passive), it was usually based only on considerations of inadequacy, such as age and mental illness and impossibility, for example by being revoked by a court's decision which are generally individual and non-collective.

The Court considered that per individual ex-members of the Indonesian Communist Party (PKI) and the mass organizations under its control had to be treated equally with other citizens without discrimination, including to become legislative candidates. Therefore, the Court declared that the provisions concerning the political requirements were contradictory to the 1945 Constitution and had no binding legal force.

Dissenting Opinion

According to Justice, H. Achmad Roestand, S.H., the Petitioners' petition must be rejected on the following grounds.

1. Article 60 Sub-Article g of Law 12/2003 seems not to be consistent with the spirit contained in some articles of the 1945 Constitution; however, in reading and seeking the meaning of the articles of the 1945 Constitution should not be partial, but must be systematically linked with other articles, in particular Article 22E Paragraph (6), Article 28I Paragraph (1), and Article 28J Paragraph (2) of the 1945 Constitution.
2. Article 22E Paragraph (6) stipulates: "Further provisions on General Election shall be governed by Law". This article mandates the Lawmakers (House of Representatives and the President) to make more detailed provisions on elections. As such, such mandates may include requirements, confirmation, repetition, and restrictions as long as they do not conflict with the Constitution. Such restrictions have a constitutional basis, namely Article 28J paragraph (2) and 28I Paragraph (1) of the 1945 Constitution. Article 28J Paragraph (2) authorizes the legislator to make restrictions on every person in exercising his/her rights with certain considerations. One of the considerations that can be used as a basis for the limitation is the consideration of security and public order.
3. Although the last reference is the 1945 Constitution, the limitation was in conformity with Article 29 Paragraph (2) of the Universal Declaration of Human Rights. In comparison, the limitation of individual rights due to political conduit, such as former members of a particular Political Party, could also occur in other countries, including democratic countries. At the very least during the occupation of the Allies (1945-1949) and early in the era of the Federation of Germany (1949-1953) there had been restrictions on former Nazi party members to occupy certain positions (e.g. ministerial posts). Meanwhile, although human rights could not be violated by reason of *raison d'etat*, but in reality using national interest reasons sometimes violations of those provisions are committed by "democratic" countries. The United States government had arrested Afghans suspected of involvement in al-Qaeda and then detained them at a camp in Guantanamo (Cuba). Although such action might not be justified by US Judges, but for the sake of *raison d'etat* and national interest the American Government did it.
4. In Indonesia, under the 1945 Constitution such limitations may be made by lawmakers of all human rights, except for the rights set forth in Article 28I. Meanwhile, the limitations set forth in Article 60 Sub-Article g of Law 12/2003

are not included in any of the rights mentioned in Article 28I Paragraph (1). Therefore, the limitation in Article 60 letter g is not contradictory to the 1945 Constitution.

The restrictions imposed by the lawmakers as set forth in Article 60 (g) are not permanent restrictions but situational restrictions, in relation to the intensity of the prospects for the dissemination of the ideology of Communism/Marxism-Leninism and the consolidation of the Indonesian Communist Party (PKI). This is marked by the increasingly lax treatment of former PKI members and others from the previous Electoral Law to the next. In previous Election Laws, former members of the PKI and others were not only limited in the passive vote (the right to be elected), but also their active voting right (the right to vote). Whereas in Law 12/2003 they were restricted to passive suffrage only.

Case 2.

▸ Identification

a) Indonesia, Republic b) Constitutional Court, c) 06-07-2009, d) 102/PUU-VII/2009, e) Judicial Review, f) Unregistered Voters May Be Able To Exercise Their Suffrage

▸ Headnotes

The Petitioners argue that the Petitioners could not vote in the 9 April 2009 elections because they are not listed in the Permanent Voter List (DPT). This was due to the provision of Article 20 of Law Number 10 Year 2008 regarding General Election of Members of DPR, DPD and DPRD which reads, "In order to exercise the right to vote, Indonesian citizens must be registered as voters." Similar provisions were also contained in Article 28 and Article 111 Paragraph (1). Article 28 reads, "In order to exercise the right to vote, an Indonesian citizen as referred to in Article 27 shall be registered as a Voter." Article 111 Paragraph (1) reads, "Voters entitled to vote at the TPS include: a. Voters registered on the Permanent Voters List at the respective TPS; and b. Voters registered in the Additional Voters List."

The applicant required that:

1. Article 28 of Law Number 42 Year 2008 regarding General Election of President and Vice President was contradictory to the 1945 Constitution and had no binding legal force.
2. Article 111 of Law Number 42 Year 2008 regarding the General Election of the President and Vice President was contradictory to the 1945 Constitution and had no binding legal force, or at least stated that Article 111 Paragraph (1) should be read that those not listed in the DPT could still vote as long as the person was 17 years old and/or married.

▸ Summary

The constitutionality of the provisions in the Election Law which states to be able to exercise the right to vote, Indonesian citizens must be registered as voters, was questioned. The reason was that if the Permanent Voters List (DPT) became a requirement that a person may exercise his/her right to vote in the election, then the right to vote may be neglected if his/her name was not registered in the DPT. Through the Decision Number 102/PUU-VII/2009, the Constitutional Court grants the application partially and states that an unnamed voter in the DPT may still exercise his/her right to vote by using an ID Card (KTP) or passport in accordance with the address stated in his/her identity by registering Local Voting Organizer Group (KPPS) one hour prior to the completion of voting at the Voting Place (TPS) concerned.

สรุปข้อเท็จจริงและคำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป
คำพิพากษา Ilias Papageorgiou v. Greece ลงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐)
กรณีการฟื้นความรับผิดชอบทางแพ่งของผู้ขับรถยนต์ขณะเมาสุรา
ไม่ขัดต่อหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

นายชัยนเรศ เลียงวัฒนกุล
คณะนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
นายนิติกร จิรจิตติกาลกิจ
ผู้อำนวยการกองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ในคดีนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปได้พิจารณาหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of Innocence) กล่าวคือ ผู้ร้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์อุบัติเหตุทางรถยนต์และมีผู้โดยสารได้รับบาดเจ็บ จากนั้นผู้ร้องได้ทำการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจ (breathalyzer test) ถึงสองครั้ง ปรากฏว่า พบปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ที่ระดับ ๐.๖๗ และ ๐.๕๗ มิลลิกรัมต่อลิตร (mg/l) อย่างไรก็ดี ต่อมาผู้ร้องถูกตัดสินโดยศาลอาญาว่าไม่มีความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุรา

หลังจากนั้นผู้โดยสารได้ยื่นฟ้องผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ขับขี่ และบริษัทประกันภัยของผู้ร้อง ขณะเดียวกันบริษัทประกันภัยก็ได้ยื่นฟ้องผู้ร้องเช่นเดียวกัน ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ร้องและบริษัทประกันภัยจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้โดยสาร และยกค่าฟ้องของบริษัทประกันภัยที่ยื่นฟ้องผู้ร้อง จากนั้นในชั้นของการอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แห่งกรุงเอเธนส์ (the Athens Court of Appeal) เห็นว่า ผู้ร้องพ้นจากความรับผิดในทางอาญา และภายใต้เงื่อนไขของสัญญาประกันภัย บริษัทประกันภัยก็ย่อมไม่ต้องรับผิดจากการกระทำของผู้ร้องด้วย ขณะที่ศาลสูงสุด (the Supreme Court) เห็นว่า มาตรา 6 วรรคสอง ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ECHR) ไม่ได้กำหนดให้ ศาลแพ่งต้องผูกพันตามคำพิพากษาของศาลอาญา ดังนั้น ในชั้นของศาลอุทธรณ์จึงมิได้มีการพิจารณาความบริสุทธิ์ของผู้ร้องตามหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปพิจารณาแล้วเห็นว่า

(๑) การพ้นจากความรับผิดในทางอาญามีได้ทำให้ผู้ร้องพ้นจากความรับผิดทางแพ่ง เนื่องจากในการพิจารณาคดีแพ่ง ย่อมแยกจากการพิจารณาคดีอาญา รวมถึงมีขั้นตอนในการพิสูจน์ที่แตกต่างกัน

(๒) การยกเว้นความรับผิดในทางอาญา (the Criminal exemption) ไม่ควรเป็นเหตุในการตัดความรับผิดทางแพ่ง ในกรณีการจ่ายค่าชดเชยที่เกิดจากข้อเท็จจริงเดียวกันบนพื้นฐานของหลักการภาระการพิสูจน์ (burden of proof)

(๓) การพิจารณาคดีแพ่งในกรณีนี้ไม่เป็นเหตุในการขยายระยะเวลาการพิจารณาคดีอาญา

(๔) บริษัทประกันภัยมีสิทธิที่จะยึดถือเงื่อนไขตามสัญญาประกันภัย โดยไม่ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้ร้อง

(๕) ศาลแพ่งมิได้ระบุถึงความผิดหรือความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้ร้องแต่อย่างใด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (ECtHR) พิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่พบการละเมิดหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ตามที่ได้รับการรับรองไว้ในข้อบทที่ ๖ วรรคสอง ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ร้อง คือ อิลียส ปาปาโกจิอู (Ilias Papageorgiou) เป็นชาวกรีก เกิดในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ และอาศัยอยู่ในกรุงเอเธนส์

ในปี ๒๕๔๘ ผู้ร้องประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์และมีผู้โดยสารได้รับบาดเจ็บ โดยผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ขับขี่รถยนต์ได้เข้ารับการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ด้วยเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์ทางลมหายใจ (breathalyzer test) จำนวน ๒ ครั้ง ปรากฏว่าพบปริมาณแอลกอฮอล์ในระดับ ๐.๖๗ และ ๐.๕๗ มิลลิกรัมต่อลิตร (mg/l) อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๕๕๐ ผู้ร้องถูกตัดสินโดยศาลอาญาว่าไม่มีความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุรา

ต่อมาผู้โดยสารได้ยื่นฟ้องผู้ร้องและบริษัทประกันภัย ขณะเดียวกันบริษัทประกันภัยก็ได้ยื่นฟ้องผู้ร้องเช่นเดียวกัน โดยอ้างว่าผู้ร้องจะต้องรับผิดชอบต่อการกระทำที่เกิดขึ้น เนื่องจากผู้ร้องมีปริมาณแอลกอฮอล์เกินขนาดในเวลาดังกล่าว หากใช้เป็นความรับผิดชอบของบริษัทประกันภัยแต่อย่างใด ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ผู้ร้องและบริษัทประกันภัยร่วมกันจ่ายค่าสินไหมทดแทน และยกคำฟ้องของบริษัทประกันภัยที่ยื่นฟ้องผู้ร้อง

ในชั้นของการอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แห่งกรุงเอเธนส์ (the Athens Court of Appeal) เห็นว่า ผู้ร้องพ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญา และภายใต้เงื่อนไขของสัญญาประกันภัย บริษัทประกันภัยก็ย่อมไม่ต้องรับผิดชอบจากการกระทำของผู้ร้องด้วย ขณะที่ศาลสูงสุด (The Court of Cassation) พิพากษายกอุทธรณ์ของผู้ร้องในประเด็นข้อกฎหมาย โดยเห็นว่าศาลอุทธรณ์แห่งกรุงเอเธนส์ไม่ได้พิจารณาถึงการพ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญา

เมื่อพิจารณาหลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (Presumption of Innocence) ตามข้อบทที่ ๖ วรรคสองของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (ECHR) ผู้ร้องโต้แย้งว่า คำตัดสินของศาลแพ่งที่ตัดสินว่าผู้ร้องขับรถในขณะเมาสุราแม้ว่าผู้ร้องจะพ้นจากความรับผิดชอบในทางอาญาแล้ว ถือเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ร้อง

๓. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the European Convention on Human Rights)

ข้อบทที่ ๖ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีอย่างเป็นธรรม

๒. ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา ย่อมได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดตามกฎหมาย^๑

๔. คำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๐ ผู้ร้องได้พ้นจากความรับผิดในข้อหาแล้วซ้ำ ซึ่งเป็นความผิดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ ของกฎหมาย เลขที่ ๒๖๙๖/๑๙๙๙ รวมถึงมิได้มีการใช้สิทธิโต้แย้งใด ๆ จึงทำให้คำพิพากษานั้นเป็นที่สิ้นสุด นอกจากนี้ สืบเนื่องจากการพ้นจากความรับผิดของผู้ร้อง ศาลแห่งจึงถูกขอให้พิจารณาความรับผิดทางแพ่งของผู้ร้องอันเกิดจากการละเมิดสัญญาประกันภัย ต่อมาในชั้นอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์แห่งกรุงเอเธนส์ (the Athens Court of Appeal) ได้มีคำพิพากษาที่ ๔๘๐๐/๒๐๑๐ พิพากษาว่า ผู้ร้องขับซึ่งรถยนต์ขณะเมาสุรา ดังนั้นการกระทำของผู้ร้องจึงไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขของสัญญาประกันภัยที่ผู้ร้องได้ลงนามไว้กับบริษัทประกันภัย ทั้งนี้ คำพิพากษาดังกล่าวได้รับการพิพากษายืนโดยศาลสูงสุด (Court of Cassation) ในคำพิพากษา เลขที่ ๒๑๕/๒๐๑๓

ศาลสิทธิมนุษยชนพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมิได้มีการนำเสนอให้เห็นถึงมุมมองของผู้ร้องว่า การพ้นจากความรับผิดในทางอาญาจะทำให้พ้นจากความรับผิดในทางแพ่งโดยอัตโนมัติ ในทางกลับกัน ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปเน้นย้ำว่า ขณะที่การพ้นจากความรับผิดในทางอาญาควรได้รับการพิจารณาในกระบวนการพิจารณาคดีแพ่ง ศาลไม่ควรตัดทอนการกำหนดความรับผิดทางแพ่งในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนอันเกิดขึ้นจากข้อเท็จจริงเดียวกันบนพื้นฐานของหลักการการพิสูจน์ (Burden of proof) นอกจากนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปยังเห็นว่า ไม่เพียงแต่เฉพาะการพิจารณาคดีทางแพ่งจะเกิดขึ้นภายหลังเท่านั้น แต่การพิจารณาคดีดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยศาลและองค์คณะผู้พิพากษาที่แตกต่างกันด้วย ดังนั้น ในการพิจารณาคดีแพ่งจึงย่อมมิใช่ส่วนเพิ่มเติมของการพิจารณาคดีอาญา หรือมิใช่เป็นการพิจารณาคดีอาญาต่อเนื่อง

ในการนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปเห็นว่า ขณะที่เงื่อนไขในการบังคับใช้ข้อความในสัญญาประกันภัยอาจทับซ้อนกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ที่ก่อให้เกิดความรับผิดทางอาญา การยื่นฟ้องของบริษัทประกันภัยที่ระบุว่าผู้ร้องจะต้องรับผิดชอบและต้องชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้ได้รับความเสียหายอันเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ร้อง ย่อมต้องได้รับการพิจารณาบนพื้นฐานของหลักการตามกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิด (the Civil law of tort) นอกจากนี้ จากการอ้างอิงถึงมติร่วมของฝ่ายบริหาร (the joint ministerial decision) ซึ่งส่วนหนึ่งมีการอ้างถึงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายจราจร (the Traffic Code) ศาลอุทธรณ์ได้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขยกเว้น (an exemption clause) ของสัญญาประกันภัย และไม่มีการรับทราบถึงความรับผิด

^๑ The European Convention on Human Rights

Article 6 Right to a fair trial

2. Everyone charged with a criminal offence shall be presumed innocent until proved guilty according to law.

ทางอาญา ทั้งนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปตั้งข้อสังเกตด้วยว่า ตามกฎหมายภายในประเทศ ผลลัพธ์ของการดำเนินคดีอาญาไม่อาจถูกนำมาใช้ในการตัดสินในคดีแพ่ง ดังนั้น บริษัทประกันภัยมีสิทธิที่จะยึดตามเงื่อนไขโดยมิพักต้องคำนึงถึงว่าจำเลย (defendant) ถูกตัดสินว่ากระทำความผิดหรือไม่ หรือในกรณีนี้คือ ถูกตัดสินว่าไม่มีความผิดหรือไม่ และในประเด็นเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนนั้น ก็ถือว่าเป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาแยกส่วนบนพื้นฐานของหลักเกณฑ์และพยานหลักฐาน ซึ่งย่อมมีสาระสำคัญที่แตกต่างไปจากที่ได้ยื่นต่อศาลในการพิจารณาคดีอาญา

นอกจากนี้ ในการพิจารณาคดีแพ่ง ย่อมตัดสินบนพื้นฐานของพยานหลักฐานที่ยื่นต่อศาลซึ่งแตกต่างจากกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยศาลแพ่งจะพิจารณบนพื้นฐานของพยานหลักฐานที่คู่ความนำเสนอต่อศาล และตามหลักภาระการพิสูจน์ (rules on the burden of proof) ขณะที่พยานหลักฐานบางส่วนก็เป็นพยานหลักฐานที่นำเสนอต่อศาลในการพิจารณาคดีอาญา อาทิ ผลการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือด เป็นต้น ซึ่งศาลแพ่งจำเป็นต้องตรวจสอบและประเมินองค์ประกอบอีกครั้ง นอกจากนี้ องค์ประกอบดังกล่าวย่อมต้องพิจารณาร่วมกับพยานหลักฐานอื่นด้วย ซึ่งพยานหลักฐานทั้งหมดได้ถูกนำมาให้ศาลใช้ในการพิจารณาและบนพื้นฐานของพยานหลักฐานทั้งหมดนั้น ศาลอุทธรณ์ได้มีการตัดสิน และคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ก็ได้รับการพิพากษายืนโดยศาลสูงสุด (Court of Cassation) อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาจากข้อสรุปของศาลอุทธรณ์แห่งกรุงเอเธนส์ ซึ่งพิจารณาระดับแอลกอฮอล์ในกระแสเลือดของผู้ร้อง ประกอบกับคำให้การของผู้ร้องก่อนหน้านั้นและความเร็วของรถยนต์ในขณะที่เกิดอุบัติเหตุเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปว่าต้องนำข้อยกเว้นตามสัญญาประกันภัยมาใช้บังคับนั้น ศาลอุทธรณ์ได้มีการแยกประเมินที่แท้จริงเพื่อพิจารณาว่า องค์ประกอบของการกระทำความผิดได้ครบถ้วนหรือไม่ อีกทั้งยังประเมินองค์ประกอบเพิ่มเติมเพื่อความรับผิดชอบทางแพ่งด้วย ทั้งนี้ ศาลอุทธรณ์มิได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องได้กระทำความผิดอาญาตามจริงเพื่อที่จะสามารถชี้ตัดสินการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปเน้นย้ำว่า ภาษาที่ใช้โดยผู้มีอำนาจตัดสินใจ ถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อการประเมินว่าคำตัดสินและการให้เหตุผลสอดคล้องกับข้อบทที่ ๖ วรรคสองหรือไม่ ซึ่งในกรณีนี้ ศาลเห็นว่าศาลอุทธรณ์แห่งกรุงเอเธนส์ ใช้ถ้อยคำว่า “ขับขณะเมาสุรา” (was driving under the influence of alcohol) ซึ่งเป็นถ้อยคำตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๒ ของประมวลกฎหมายจราจร (the Traffic Code) อย่างไรก็ดี ในมุมมองของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป เห็นว่า กรณีมิได้เป็นปัญหาในตัวเอง เนื่องจากถ้อยคำดังกล่าวมิได้สงวนไว้สำหรับขอบเขตของกฎหมายอาญานั้น แต่ยังสามารถนำมาปรับใช้กับในกฎหมายแพ่งว่าด้วยละเมิด ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบของบทบัญญัติว่าด้วยความรับผิด ซึ่งเป็นพื้นฐานได้ทั้งความรับผิดอาญาและทางแพ่ง และเมื่อพิจารณาบริบทของคำพิพากษาโดยรวมจะเห็นว่า การใช้ถ้อยคำดังกล่าวของศาลอุทธรณ์ในคดีนี้ไม่สามารถตีความได้อย่างสมเหตุสมผลว่าเป็นการยืนยันความรับผิดทางอาญาของผู้ร้องได้ ทั้งนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปยังเห็นว่าผู้ร้องมิได้โต้แย้งเกี่ยวกับถ้อยคำของการให้เหตุผลในคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์หรือในคำพิพากษาของศาลสูงสุดที่พิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์แต่อย่างใด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปมิได้พิจารณาเหตุผลของศาลอุทธรณ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบรรยายข้อเท็จจริงในกรณี que เห็นว่าผู้ร้องมีความรับผิดชอบที่แท้จริงที่จะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือในกรณีการประเมินข้อเท็จจริงที่อาจถูกมองว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความผิดอาญาของผู้ร้อง

โดยเหตุผลในข้อเท็จจริงในส่วนที่พบว่าผู้ยื่นคำขอต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือในการประเมินข้อเท็จจริงดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการสร้าง ความผิดทางอาญาใน ส่วนของผู้ขับขี่ ศาลอุทธรณ์จึงมิได้มีการให้เหตุผลมี ข้อความแนะนำใดๆ โดยชัดเจนไม่ว่าเงื่อนไขทั้งหมดครบถ้วนเพื่อให้ผู้ขับขี่ต้องรับผิดชอบอาญาต่อข้อกล่าวหาที่เขา พ้นผิด นอกจากนี้ ก็ไม่ปรากฏเหตุผลใดของศาลอุทธรณ์ที่เห็นว่า มีเงื่อนไขที่จะทำให้ผู้ร้องจะต้องรับผิดชอบอาญา ในส่วนที่ถูกตัดสินว่าไม่มีความผิดแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปย้ำว่า ศาลจะต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการ หาเหตุผลในการพิพากษาทางแพ่งภายหลังจากการพิจารณาคดีอาญาสิ้นสุดลง อย่างไรก็ตาม ด้วยธรรมชาติและ บริบทของการพิจารณาคดีแพ่งของกรณีนี้ ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปเห็นว่า การค้นหาความรับผิดชอบที่แท้จริงมิได้ขัดต่อ หลักการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (the presumption of innocence) ซึ่งถ้อยคำเหล่านี้ไม่ควรถูกตีความ ว่าเป็นการยืนยันความรับผิดชอบอาญา ดังนั้น จึงไม่ปรากฏว่ามีการละเมิดข้อบทที่ ๖ วรรคสอง ของอนุสัญญา ยุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด

THE DECISION OF THE COURT...

Turning to the present case, the Court observes that on 24 October 2007 the applicant was acquitted of driving under the influence of alcohol, an offence provided for in Article 42 of Law no. 2696/1999. No remedies were exercised against that judgment which, thus, became final. Following the applicant's acquittal, the civil courts were called to rule on the applicant's civil responsibility arising from the possible breach of his insurance contract. At the appeal stage, the Athens Court of Appeal issued judgment no. 4800/2010 by which it concluded that the applicant was driving under the influence of alcohol and thus, his conduct was excluded from the insurance contract he had signed with the insurance company. That judgment was upheld by the Court of Cassation in its decision no. 215/2013.

The Court firstly notes that it does not share the applicant's view that the acquittal decision itself should automatically exonerate him of any civil responsibility. On the contrary, it has repeatedly held that, while exoneration from criminal liability ought to be respected in civil compensation proceedings, it should not preclude the establishment of civil liability to pay compensation arising out of the same facts on the basis of a less strict burden of proof.

The Court notes that in the present case not only were the civil proceedings instituted later, but they also took place before a different court with a different composition of judges. They were therefore neither an accessory to the criminal proceedings (a contrario, *Lagardère v. France*, no. 18851/07, §§ 7 and 81, 12 April 2012) nor merely a continuation of the criminal proceedings.

In this regard, the Court observes that, while the conditions for applying the impugned insurance policy clause could in certain respects overlap, depending on the circumstances, with those for establishing criminal liability, the insurance company's submission that the applicant, on account of his conduct, was liable for the damages they would be required to pay to D.S., was nevertheless to be determined on the basis of the principles that were proper to the civil law of tort (see *Lundkvist v. Sweden* (dec.), no. 48518/99, ECHR 2003-XI). By reference to the relevant articles of the joint ministerial decision, which for its part referred to the relevant article of the Traffic Code, the Court of Appeal made it clear that it had to examine an exemption clause of the insurance contract and no acknowledgment of criminal liability was intended. The Court also notes that, according to the rules of domestic law, the outcome of the criminal proceedings was not decisive for the civil case. The insurance company had a right to rely on the exemption clause, regardless of whether the defendant was convicted or, as here, acquitted, and the compensation issue was to be the subject of a separate legal assessment based on criteria and evidentiary standards which differed in several important respects from those applicable to criminal liability.

In addition, the civil jurisdictions determined the issue on the basis of the evidence presented before them. Unlike criminal procedural law, the civil courts had to rely on the evidence presented by the parties and rules on the burden of proof applied. While some of that evidence had also been the evidence presented before the criminal jurisdictions, such as the measurements of the alcohol in the applicant's blood, the civil jurisdictions were required to examine and re-evaluate the elements therein. Furthermore, these elements were accompanied by other evidence, the totality of which was brought to the courts' attention in adversarial conditions, and it was on the basis of that totality of evidence that the Court of Appeal ruled and its decision was later upheld by the Court of Cassation (see, *mutatis mutandis*, *Vella v. Malta*, no. 69122/10, § 59, 11 February 2014). In particular, it follows from the Athens Court of Appeal's conclusions that it took into account the measurements of the applicant's alcohol levels, but also his testimony before it and the speed of his car at the time of the accident in order to conclude that the insurance exemption clause should apply. The Court of Appeal made a separate assessment of the facts in order to determine whether the constitutive elements of an offence had been fulfilled, but also assessed the additional elements for establishing civil liability. It did not set out first to demonstrate that the applicant had in fact committed a criminal offence in order then to be able to rule on the compensation claim.

The Court reiterates that the language used by the decision-maker is of critical importance in assessing the compatibility of the decision and its reasoning with Article 6 § 2. In the circumstances of the present case, it notes that the Athens Court of Appeal used the expression "was driving under the influence of alcohol", as provided for by Article 42 of the Traffic Code. In the Court's view this does not in itself present a problem, as the expression is not reserved for the criminal-law sphere but is equally used in the civil law of tort as certain elements of a penal provision could be the basis for both criminal and civil liability. Read in context of the judgment as a whole, the use of the said expression by the Court of Appeal in the instant case cannot reasonably be read as an affirmation imputing criminal liability on the part of the applicant. The Court also notes that the applicant himself has not put forward any allegations as regards the wording of the reasoning in the Court of Appeal's judgment or in that of the Court of Cassation which upheld the judgment of the Court of Appeal.

In view of the above, the Court does not discern in the Court of Appeal's reasoning any element in its description of the facts in respect of which it found the applicant civilly liable to pay compensation or in its assessment of those facts that could be viewed as amounting to the establishment of criminal guilt on the applicant's part. Nor did the Court of Appeal's reasoning contain any statement suggesting, either expressly or in substance, that all the conditions were fulfilled for holding the applicant criminally liable with respect to the charges of which he had been acquitted.

In the light of the foregoing, the Court reiterates that particular care ought to be exercised when formulating the reasoning in a civil judgment after the discontinuation of criminal proceedings. However, taking into account the nature and context of the civil proceedings in the present case, it considers that the finding of civil liability was not contrary to the presumption of innocence. Those terms could not reasonably have been read as an affirmation imputing criminal liability. There has accordingly been no violation of Article 6 § 2 of the Convention.

The civil liability of an acquitted driver for driving under the influence of alcohol did not violate his presumption of innocence

➤ Article 6 - Par. 2 ⌚ 10/12/2020 19:58 🖨 Print

JUDGMENT

Ilias Papageorgiou v. Greece 10.12.2020 (app. no. 44101/13)

[see here](#)

SUMMARY

Presumption of innocence and civil trials. Civil decisions against the applicant despite the fact that he was acquitted in criminal proceedings for the same facts. The applicant was involved in a car accident and his passenger was injured. He took two breathalyzer tests, with scores of 0.67 and 0.57 mg / l, but was later acquitted by the criminal court for driving under the influence of alcohol.

Lawsuit of the passenger against the applicant and his insurance company. The insurance company brought an action against the applicant. The civil court of first instance ordered the applicant and the insurance company to pay compensation to the passenger, but rejected the insurance company's claim against the applicant. On appeal, the Athens Court of Appeal ruled that it was not bound by the applicant's acquittal in the criminal courts and that, under the terms of the insurance contract, the applicant's conduct relieved the insurance company of its liability. The Supreme Court held that Article 6 § 2 of the ECHR did not require the civil courts to be bound by the judgment of the criminal courts and therefore the Court of Appeal had not questioned the presumption of innocence of the applicant.

The ECtHR found, in particular, that:

- a) His acquittal had not relieved the applicant of his civil liability, since the civil case is separate from the criminal case and different rules of proof apply.
- b) The criminal exemption should not preclude the determination of civil liability for the payment of compensation arising from the same facts on the basis of less strict burden of proof.
- c) The civil proceedings in the case were not an extension of the criminal proceedings.
- (d) The insurance company had the right to rely on the terms of the insurance contract independently of the applicant's acquittal in the criminal court, and
- e) The civil courts did not in any way imply the applicant's guilt or criminal liability.

The ECtHR did not find a violation of the presumption of innocence (Article 6 § 2 of the ECHR).

PROVISION

Article 6 § 2

PRINCIPAL FACTS

The applicant, Ilias Papageorgiou, is a Greek national who was born in 1974 and lives in Athens.

In 2005 the applicant had a car accident. His passenger was injured. The applicant took two breathalyser tests, with results of 0.67 and 0.57 mg/l. In 2007 he was acquitted in criminal proceedings of drink driving in a final judgment.

The passenger lodged an action against the applicant and his insurance company. The insurance company took an action against the applicant, claiming that he, rather than the company, was responsible as he had been over the alcohol limit at the time. The first-instance court ordered the applicant and the insurance company to pay compensation, but dismissed the insurance company's claim vis-à-vis the applicant. On appeal, the Athens Court of Appeal held that it was not bound by the applicant's acquittal in the criminal courts and that, under the terms of the insurance contract, the applicant's conduct exempted the insurance company from liability.

The Court of Cassation rejected an appeal on points of law by the applicant, finding that the Athens Court of Appeal had taken into account the acquittal.

Relying on Article 6 § 2 (presumption of innocence) of the Convention, the applicant complained that the civil court's holding that he had been drink driving despite already having been acquitted of that offence had violated his rights.

สรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
คำวินิจฉัย เลขที่ 34/PUU-XVIII/2020 ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ (ค.ศ. ๒๐๒๐)
กรณีการขอให้พิจารณาวินิจฉัยคำว่า “บุคคล” ในกฎหมายการกักกันด้านสุขภาพขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

นายนิติกร จิรนิติกาลกิจ
 ผู้อำนวยการกองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

๑. บทสรุปแห่งคดี

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซียมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา กรณีที่ผู้ร้องขอให้พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ ว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ (the Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine) โดยเห็นว่า การบังคับใช้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เรียกว่า มาตรการจำกัดทางสังคมในวงกว้าง (Large-Scale Social Restriction - PSBB) ละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีผลเป็นการจำกัดเสรีภาพในการเดินทาง ขณะเดียวกัน หากรัฐบังคับใช้มาตรการกักกันในระดับภูมิภาค (a regional quarantine) ก็จะมีผลดีเฉพาะบุคคลที่เป็นผู้ยากไร้เท่านั้น เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้รัฐบาลจะต้องดูแลความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้ยากไร้ที่อยู่ในพื้นที่เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของผู้ร้องมิได้แสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องได้รับความเสียหายจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวอย่างไร เนื่องจากพื้นที่ที่ผู้ร้องพำนักอาศัยอยู่นั้น มิได้บังคับใช้มาตรการตามกฎหมายที่ผู้ร้องอ้างถึงแต่อย่างใด ประกอบกับคำร้องมิได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุปัจจัยและผลกระทบอันเกิดจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้อง ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ร้องและคณะ เป็นพลเมืองชาวอินโดนีเซีย โดยผู้ร้องที่ ๑ เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ที่เมืองบันจาร์baru (Banjarbaru City) รัฐกาลิมันตันใต้ (South Kalimantan) และมีอาชีพเป็นทนายความ (an advocate) ขณะที่ผู้ร้องที่ ๒ เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในกรุงจาการ์ตา (Jakarta) และมีอาชีพเป็นทนายความเช่นเดียวกัน โดยคำร้องของผู้ร้องระบุว่า ข้อจำกัดการคมนาคมทางอากาศ (air transportation restriction) อันเป็นผลมาจากการบังคับใช้มาตรการจำกัดทางสังคมในวงกว้าง (Large-Scale Social Restriction - หรือที่รู้จักกันในชื่อ PSBB) ที่บังคับใช้ทั่วเขตนครหลวงพิเศษกรุงจาการ์ตา (the Jakarta Special Capital Region) ละเมิดสิทธิตามรัฐธรรมนูญ เนื่องจากทำให้ตนไม่สามารถที่จะเข้าร่วมการพิจารณาคดี ณ ศาลแขวงจาการ์ตาตะวันตก (the West Jakarta District Court) ได้

ในขั้นของการไต่สวนเบื้องต้น (the preliminary hearing) ผู้ร้องระบุว่า การบังคับใช้มาตรการ PSBB นั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมีการจำกัดเสรีภาพในการเดินทางเข้าและออกจากกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมาตรการดังกล่าวมิได้ห้ามปิดสถานที่ของทางราชการเป็นการชั่วคราว ดังนั้น ผู้ร้องจึงเห็นว่า การห้ามการเดินทางในระหว่างที่มีการบังคับใช้มาตรการ PSBB จึงไม่มีความเหมาะสม หากแต่รัฐบาลควรเปลี่ยนไปบังคับใช้มาตรการกักกันในระดับภูมิภาค (a regional quarantine) ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๓ - ๕๕ ของกฎหมายว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ (the Health Quarantine Law) เท่านั้น ซึ่งผู้ร้องเชื่อว่า บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะต้องตีความอย่างมีเงื่อนไข เนื่องจากเป็นการที่รัฐบาลจำเป็นต้องดูแลความต้องการขั้นพื้นฐานเฉพาะของผู้ยากไร้เท่านั้น ซึ่งจะเป็นการลดภาระทางงบประมาณในการบังคับใช้มาตรการกักกันของรัฐบาล

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย (the Constitution of the Republic of Indonesia) มาตรา ๒๘D วรรคหนึ่ง บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับ การรับรอง การคุ้มครอง และความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมายที่เป็นธรรม และได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันต่อหน้ากฎหมาย

มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง บุคคลยากไร้และเด็กที่ถูกทอดทิ้งย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการดูแลจากรัฐ^๑

๓.๒ กฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ ว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ (Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine)

มาตรา ๕๕ (๑) ในระหว่างที่มีการกักกันในระดับภูมิภาค ความต้องการขั้นพื้นฐานและอาหารของประชาชนเพื่อการดำรงชีพในพื้นที่ที่มีการกักกัน ให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของรัฐบาลกลาง^๒

๔. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาว่ามีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีนี้หรือไม่ ศาลได้พิจารณาประเด็นที่ผู้ร้องระบุข้อกฎหมายไม่ถูกต้อง ทั้งในเอกสารคำร้องและเอกสารแก้ไขคำร้อง โดยกฎหมายที่ถูกระบุถึงในคำร้องคือกฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ หรือกฎหมายว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ (the Law on Health Quarantine)

ในการพิจารณาไต่สวนเบื้องต้นเพื่อตรวจสอบการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง องค์คณะตุลาการ (the Panel of Judges) ได้สอบถามผู้ร้องเพื่อขอให้ยืนยันข้อกฎหมายที่ต้องการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย เพื่อให้โอกาส

^๑ The Constitution of the Republic of Indonesia 1945

Article 28D (1) Every person shall have the right of recognition, guarantees, protection and certainty before a just law, and of equal treatment before the law.

Article 34 (1) Impoverished persons and abandoned children shall be taken care of by the State.

^๒ Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine

Article 55 (1) While in Regional Quarantine, the necessities of life, the basis of people and food for existing livestock in the quarantine area is the responsibility of Central government.

ผู้ร้องได้แก้ไขเพิ่มเติมคำร้องให้ถูกต้อง แต่กระนั้นผู้ร้องได้ยืนยันต่อองค์คณะตุลาการว่า กฎหมายที่ระบุในคำร้องนั้นถูกต้องแล้ว และไม่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมชื่อกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการพิจารณาไต่สวนสิ้นสุดลง ผู้ร้องได้แจ้งความประสงค์ต่อสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมชื่อกฎหมาย แต่กระนั้น คำร้องขอดังกล่าวถูกปฏิเสธเนื่องจากผู้ร้องได้รับโอกาสในการแก้ไขเพิ่มเติมคำร้องแล้วในชั้นของการพิจารณาไต่สวนเบื้องต้น แต่ผู้ร้องก็มีได้ใช้โอกาสนั้น

อย่างไรก็ดี ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า กฎหมายที่ผู้ร้องอ้างถึงนั้นคือ กฎหมายว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ (the Law on Health Quarantine) เนื่องจากผู้ร้องได้ระบุเลขที่ของกฎหมายในคำร้องได้อย่างถูกต้องว่าเป็น กฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ ว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ (Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine) ซึ่งนับยิ่งเป็นการสร้างน้ำหนักให้แก่พยานหลักฐานที่ผู้ร้องได้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนั้น จากเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงเห็นว่า กฎหมายที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา คือ กฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ ว่าด้วยการกักกันด้านสุขภาพ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าว

เมื่อพิจารณาสิทธิของผู้ร้อง (the legal position) ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า ผู้ร้องทั้ง ๒ ราย เป็นพลเมืองชาวอินโดนีเซีย และมีอาชีพเป็นทนายความ ซึ่งในขณะที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภูมิสำเนาของผู้ร้องเป็นพื้นที่ที่มีการบังคับใช้มาตรการจำกัดทางสังคมในวงกว้าง (Large-Scale Social Restriction - หรือที่รู้จักกันในชื่อ PSBB) ทั้งนี้ ผู้ร้องระบุว่า การบังคับใช้มาตรการ PSBB ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะระงับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และรัฐบาลควรมีความกล้าที่จะบังคับใช้มาตรการกักกันในระดับภูมิภาค (a regional quarantine) ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า รัฐบาลอาจมีความเป็นกังวลในกรณีที่ต้องบังคับใช้มาตรการกักกันระดับภูมิภาค เนื่องจากรัฐบาลกลางจะต้องมีหน้าที่ในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานให้แก่ประชาชนทุกคน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง ของกฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘

นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญยังเห็นว่า ผู้ร้องไม่อาจอธิบายให้เห็นถึงปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในคำร้องได้ (Constitutional impairment) อีกทั้งผู้ร้องมีเพียงการอ้างอิงคำว่า “บุคคล” (person) ตามบทบัญญัติมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่งของกฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ แต่มิได้ระบุว่าสิทธิตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องได้รับความเสียหายโดยตรงหรือโดยอ้อมจากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวอย่างไร อีกทั้งไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความเสียหายต่อสิทธิตามรัฐธรรมนูญกับบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ บุคคลผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ย่อมหมายถึงบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการบังคับใช้มาตรการกักกันระดับภูมิภาค (regional quarantine) ขณะที่พื้นที่ที่ผู้ร้องพำนักอาศัยอยู่นั้น มิได้มีการบังคับใช้มาตรการกักกันในระดับภูมิภาคแต่อย่างใด หากแต่เป็นพื้นที่ที่มีการบังคับใช้มาตรการ PSBB ขณะที่ในคำร้องผู้ร้องระบุว่า สืบเนื่องจากการบังคับใช้มาตรการ PSBB โดยเฉพาะเขตนครหลวงพิเศษกรุงจาการ์ตา (DKI Jakarta) ส่งผลให้มีการห้ามการเดินทางโดยอากาศยาน จึงส่งผลให้ผู้ร้องมีความรู้สึกที่ สิทธิตามรัฐธรรมนูญของตนได้รับผลกระทบ เนื่องจากผู้ร้องไม่สามารถที่จะเข้าร่วมการพิจารณาคดีที่ศาลแขวงจาการ์ตาตะวันตกได้ (the West

Jakarta District Court) อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องมีได้อธิบายให้เห็นถึงปัญหาของการเป็นหนี้ความที่รับผิดชอบคดีต่างๆ ว่าทำให้เกิดสิทธิในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างไร

ผู้ร้องยังระบุว่า การเป็นผู้เสียภาษี (taxpayers) ทำให้ตนมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จะตั้งคำถามต่อกฎหมายทุกฉบับ อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า แม้ผู้ร้องจะเป็นผู้เสียภาษี แต่ก็ได้หมายความว่าผู้ร้องจำเป็นอย่างที่จะต้องมีสิทธิตามกฎหมายที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายทุกฉบับ ขณะเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญได้ยืนยันท่าที (stance) เกี่ยวกับกรณีนี้ผ่านบรรทัดฐานคำวินิจฉัยที่ผ่านมาโดยเสมอว่า ผู้เสียภาษีจะมีสิทธิตามกฎหมายในการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายได้เฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเงินของรัฐ (state finances) และสิทธิตามรัฐธรรมนูญได้รับความเสียหาย (constitutional losses) โดยจะต้องแสดงให้เห็นว่า กรณีดังกล่าวทำให้เกิดความเสียหายจริงหรืออาจจะเกิดความเสียหาย (actual losses or potential) และมีความเกี่ยวข้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น นอกจากนี้ ผู้ร้องยังไม่สามารถที่จะอธิบายเหตุผลแท้จริงและเจาะจงเกี่ยวกับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติพิพาทดังกล่าว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องไม่อาจอธิบายให้เห็นถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการบังคับใช้บทบัญญัติมาตรา ๕๕ (๑) ของกฎหมายเลขที่ ๖/๒๐๑๘ ในส่วนของคำว่า “บุคคล” (person) และแม้ว่าผู้ร้องจะสามารถอธิบายเหตุผลในคำร้องว่า กรณีดังกล่าวถือเป็นปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายก็ตาม แต่กระนั้นผู้ร้องก็มิได้เป็นผู้เสียหายโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการบังคับใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว อีกทั้งกรณีนี้มิได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงเหตุปัจจัยและผลกระทบอันเกิดจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญของผู้ร้องแต่อย่างใด ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา

CONSTITUTIONAL COURT

REPUBLIC OF INDONESIA

SUMMARY OF DECISION

CASE NUMBER 34/PUU-XVIII/2020

Concerning

The word "people" means poor people

- Petitioner** : **Runik Erwanto dan Singgih Tomi Gumilang**
- Case** : Review of Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine (Law 6/2018) against the 1945 Constitution of the Republic of Indonesia (UUD 1945).
- Case of Lawsuit** : Article 55 paragraph (1) of Law 6/2018 as long as the word "person" contradicts Article 28D paragraph (1) and Article 34 paragraph (1) of the 1945 Constitution.
- Injunction** : Stating that the Petitioners' petition cannot be accepted.
- Date of Decision** : Wednesday, July 22, 2020
- Decision Overview** :

The Petitioners are individual Indonesian citizens, Petitioner I is a resident of Banjarbaru City, South Kalimantan who works as an advocate and Petitioner II is a citizen of Jakarta who works as an advocate.

Whereas before the Court considered further the authority of the Court, the Court affirmed a number of matters relating to the law petitioned for review by the Petitioners. Whereas the Petitioners are incorrect in writing the title of the proposed law, in the amendment of the petition, both in posita and written petitum Law Number 6 of 2018 is the Law on Health Quarantine while the correct mention is the Law on Health Quarantine .

Whereas in the preliminary examination hearing to examine the revision of the petition on Tuesday, June 30, 2020, the Panel of Judges asked the Petitioners to confirm the title of the law petitioned for review and the Petitioners were given the opportunity to correct it, but the Petitioners stated that the title of law The law used stated in the petition is correct and there is no correction to the title of the law. However, after the trial was over, through the Registrar's Office, the Petitioners asked to conduct a renvoi on the title of the law. The request was not granted because the Petitioners had been given the opportunity to improve in the trial but this opportunity was not used.

However, the Court believes that the law referred to by the Petitioners is the Law on Health Quarantine because the Petitioners have written the law number, state sheet number correctly in relation to Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine, this is also strengthened with the evidence submitted. Based on the above considerations, according to the Court being tested by the Petitioners is Law Number 6 of 2018 concerning Health Quarantine, so that the Court has the authority to examine the a quo petition.

Regarding the legal position, that the Petitioners as individual Indonesian citizens and work as advocates who at the time this petition were submitted the domicile of the Petitioners were imposing Large-Scale Social Restrictions (hereinafter referred to as PSBB), the Petitioners stated that the application of PSBB was not effective to break the chain of Covid-19 The government should have the courage to impose a regional quarantine and the Petitioners think that the government is worried that if the regional quarantine applies, the central government has the obligation to bear the basic needs of all people as regulated in Article 55 paragraph (1) of Law 6/2018

According to the Court, based on the description above, the Petitioners could not describe their constitutional impairment by the enactment of the provisions of Article 55 paragraph 1) of Law 6/2018 as long as the word "person", other than that the Petitioners had no direct or indirect loss with the enactment of the norm a quo and there is also no causal relationship between the perceived constitutional loss and the enactment of the a quo norm. This is because those who should have a direct legal relationship with the enforcement of these norms are the people whose jurisdiction applies regional quarantine, while the area where the Petitioners live does not impose regional quarantine but rather the large-scale social restrictions (PSBB).

Whereas in the main petition the Petitioners state that due to the implementation of the PSBB, especially in DKI Jakarta, it has resulted in a ban on the use of air transportation, this has made the Petitioners feel their constitutional rights have been impaired because they cannot attend the trial at the West Jakarta District Court. However, the Petitioners did not describe the constitutional impairment of being an advocate in handling cases in the description of revision of the petition in the section on legal standing.

The Petitioners state that the Petitioners are taxpayers and therefore have a constitutional right to question every law, according to the Court, the Petitioners as taxpayers do not necessarily have a legal position in filing every application for judicial review. Whereas the Court in its development through its decisions has affirmed its stance that taxpayers can only be given a legal position to submit requests for judicial review at the Constitutional Court relating to state finances and constitutional losses must be specific so that they constitute actual losses or potential that has a clear connection with the enactment of this Law. And the Petitioners are unable to describe the specific and real reasons for the constitutional impairment of the validity of the norm petitioned for review.

Whereas based on all the descriptions of the considerations above, according to the Court, the Petitioners could not explain the constitutional losses, both actual and potential that were experienced by the Petitioners with the enactment of Article 55

paragraph (1) of Law 6/2018 as long as the word "person". Even if the Petitioners' description in their petition is deemed to be a description of constitutional impairment, quod non, the Petitioners will not suffer losses either directly or indirectly with the enactment of the a quo norm and there is also no cause-and-effect relationship between the alleged impairment of the Petitioners' constitutional rights. specifics with the enactment of the a quo norm. Thus, according to the Court, the Petitioners do not have the legal standing to file the a quo petition.

Based on the foregoing considerations, the Court subsequently issued a verdict stating that the Petitioners' petition was unacceptable.

สรุปข้อเท็จจริงและคำพิพากษาศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป
 คำร้องเลขที่ ๓๐๔๑/๑๙ ระหว่าง G.T.B. กับ ราชอาณาจักรสเปน
 ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ (ค.ศ. ๒๐๒๓)
 กรณีความยากลำบากในการจดทะเบียนแจ้งเกิดของบุคคลที่เกิดในต่างประเทศ

นายนิติกร จิรฐิติกาลกิจ
 ผู้อำนวยการกองรัฐธรรมนูญต่างประเทศ

๑. บทสรุปแห่งคดี

คดีนี้เป็นครั้งแรกที่ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรปได้พิจารณาคำร้องที่ขอให้พิจารณการละเมิดสิทธิที่จะได้รับการเคารพซึ่งชีวิตส่วนตัวและครอบครัว (Right to respect for private and family life) ตามข้อบทที่ ๘ ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (the European Convention on Human Rights)

ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้ที่เกิดที่ประเทศเม็กซิโกและถูกส่งตัวกลับมายังสเปน โดยมารดาของผู้ร้องได้พยายามที่จะยื่นจดทะเบียนแจ้งเกิดกับสำนักงานทะเบียนกลางประจำกรุงมาดริด ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจดทะเบียนแจ้งเกิดให้แก่บุคคลที่เกิดในต่างประเทศ แต่หน่วยงานได้ร้องขอให้มารดาของผู้ร้องแสดงเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจดทะเบียนแจ้งเกิด ซึ่งมารดาของผู้ร้องไม่สามารถนำเอกสารดังกล่าวมาแสดงได้ เนื่องจากสูญหายไปตั้งแต่อยู่ที่ประเทศเม็กซิโก ทำให้ผู้ร้องไม่สามารถจดทะเบียนแจ้งเกิดได้ จนกระทั่งระยะเวลาล่วงเลยมาจนผู้ร้องได้รับการจดทะเบียนแจ้งเกิดและสามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ขณะที่มีอายุ ๒๑ ปี

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่ล่าช้าดังกล่าวแสดงให้เห็นถึง “การละเลย” อันส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ร้องที่จะได้รับการเคารพซึ่งชีวิตส่วนตัวและครอบครัว ตามที่ได้รับการรับรองตามข้อบทที่ ๘ ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงละเมิดหน้าที่ในการปกป้องผู้ร้องจากการใช้สิทธิที่จะได้รับการเคารพซึ่งชีวิตส่วนตัว จึงพิพากษาให้ สเปนต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ร้องสำหรับความเสียหายอันมิใช่ตัวเงิน (non-pecuniary damages) และสำหรับค่าฤชาธรรมเนียม

๒. สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ร้อง คือ นาย G.T.B. ผู้มีสัญชาติสเปน เกิดในปี ค.ศ. ๑๙๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๘) ที่ประเทศเม็กซิโก ปัจจุบันอาศัยอยู่ที่เมืองซานตา ครูซ เดอ เตเนรีฟ (Santa Cruz de Tenerife) ซึ่งได้ระบุข้อเท็จจริงตามคำร้องว่า ภายหลังจากที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ประเทศเม็กซิโกเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๒๘ มารดาของผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอให้ส่งตัวกลับไปยังประเทศสเปนเพื่อลงหลักปักฐานกับครอบครัวที่เมืองเตเนรีฟ อย่างไรก็ตาม นาย G.T.B. มิได้ถูกแจ้งเกิดที่เม็กซิโกจนกระทั่งเดินทางกลับมายังสเปน

ต่อมาในปี ๒๕๔๐ (ค.ศ. ๑๙๙๗) ขณะที่นาย G.T.B. อายุ ๑๒ ปี มารดาของผู้ร้องได้พยายามที่จะจดทะเบียนแจ้งเกิดที่สำนักงานทะเบียนลา ลากูนา (La Laguna Civil Registry) โดยมารดาได้ทำการสาบานตนต่อหน้าผู้พิพากษาว่านาย G.T.B. เป็นบุตรชายของตน รวมถึงพยานหลักฐานทั้งหมดก็ได้รับการตรวจสอบยืนยันว่าเป็นเช่นนั้น อีกทั้งสำนักงานทะเบียนก็พิจารณาแล้วเห็นว่า การจดทะเบียนแจ้งเกิดมีหลักฐานที่เพียงพอ อย่างไรก็ตามที่สำนักงานทะเบียนกลางแห่งกรุงมาดริด (the Central Civil Registry) ซึ่งมีหน้าที่ในการรับจดทะเบียนแจ้งเกิดของบุคคลที่เกิดในต่างประเทศ กลับไม่เห็นพ้องด้วย และได้ร้องขอเอกสารเพิ่มเติมจากหน่วยงานในประเทศเม็กซิโกซึ่งมารดาของผู้ร้องไม่สามารถที่จะจัดหาและนำมาแสดงได้

ขณะที่ในปี ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) มารดาของผู้ร้องได้ติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนแจ้งเกิดอีกครั้ง โดยแจ้งว่า นาย G.T.B. ผู้ร้อง รวมถึงน้องชายของผู้ร้อง ยังไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวก็ยังยืนยันกรานว่าจำเป็นที่จะต้องใช้ออกสารจากประเทศเม็กซิโก ซึ่งมารดาของนาย G.T.B. ได้เคยแจ้งตั้งแต่ครั้งยื่นคำร้องต่อสำนักงานทะเบียนลา ลากูนาแล้วว่า เอกสารดังกล่าวทั้งหมดได้ถูกทำลายตั้งแต่ครั้งที่เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว อนึ่ง การกลับไปกลับมาของความเห็นของหน่วยงานภายในประเทศหลายหน่วยงาน รวมถึงสถานกงสุลของเม็กซิโกและสเปนในหลายประเทศยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งนาย G.T.B. ได้รับการจดทะเบียนแจ้งเกิดในที่สุดเมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๔๙ (ค.ศ. ๒๐๐๖) และได้รับบัตรประจำตัวประชาชนเมื่ออายุ ๒๑ ปี ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๔๙

๓. หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ข้อบทที่ ๘ สิทธิที่จะได้รับการเคารพซึ่งชีวิตส่วนตัวและครอบครัว

๑. ทุกคนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเคารพซึ่งชีวิตส่วนตัวและครอบครัว เคหสถาน และถิ่นที่อยู่

๒. การใช้สิทธิดังกล่าวย่อมไม่ถูกแทรกแซงจากหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่จะเป็นไปตามกฎหมายและเพื่อความจำเป็นในสังคมประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ของความมั่นคงของชาติ ความปลอดภัยสาธารณะ หรือเพื่อความ เป็นอยู่ที่ดีทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อป้องกันความวุ่นวายหรืออาชญากรรม เพื่อคุ้มครองด้านสาธารณสุข หรือเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น^๑

^๑ The European Convention on Human Rights

Article 8 Right to respect for private and family life

1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.

2. There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.

๔. คำพิพากษาของศาลสิทธิมนุษยชน

ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรประบุว่า กรณีนี้เป็นกรณีแรกที่มีการพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิในสูติบัตร (Right to a birth certificate) ตามข้อบทที่ ๘ ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

อนึ่ง คำร้องของผู้ร้องมิได้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกระทำของรัฐ หากแต่เป็นเรื่องความล้มเหลวในการดำเนินการและมีได้ดำเนินการเท่าที่จำเป็น โดยเฉพาะเป็นการที่รัฐล้มเหลวที่จะดำเนินการใด ๆ ในขณะที่ผู้ร้องซึ่งเป็นผู้เยาว์ ตกอยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่จะถูกละเมิดสิทธิในชีวิตส่วนตัว (right to private life) และเมื่อหน่วยงานของรัฐได้ตระหนักถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว ก็ย่อมมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ร้องในการได้มาซึ่งเอกสารที่จำเป็นและจะต้องให้หลักประกันต่อการเคารพต่อสิทธิตามที่ได้รับการรับรองตามข้อบทที่ ๘ ด้วย

จากข้อเท็จจริงจะเห็นว่า ในปี ๒๕๔๐ มารดาของผู้ร้องได้พยายามที่จะจดทะเบียนแจ้งเกิดให้แก่บุตรชายของตน ณ สำนักงานทะเบียนเมืองลา ลากูนา ซึ่งหากนาย G.T.B. เกิดที่สเปน การจดทะเบียนแจ้งเกิดย่อมเกิดขึ้นที่สำนักงานทะเบียนแห่งนั้น แต่กระนั้น ผู้ร้องเป็นผู้ที่เกิดที่ประเทศเม็กซิโก จึงจำเป็นที่จะต้องจดทะเบียนแจ้งเกิด ณ สำนักงานทะเบียนกลางที่กรุงมาดริด ซึ่งสำนักงานทะเบียนกลางก็พยายามที่จะติดต่อมารดาของผู้ร้องเพื่อขอเอกสารที่เกี่ยวข้อง อันรวมถึงเอกสารการจดทะเบียนแจ้งเกิดที่ประเทศเม็กซิโก แต่มารดาของผู้ร้องมิสามารถที่จะนำส่งเอกสารดังกล่าวได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาความพยายามในส่วนของสำนักงานทะเบียนกลางที่กระทำต่อมารดาของผู้ร้องแล้ว ศาลสิทธิมนุษยชนฯ เห็นว่า การกระทำของรัฐที่มีต่อนาย G.T.B. ในขณะนั้น มิได้แสดงให้เห็นว่าล้มเหลวต่อหน้าที่ตามอนุสัญญา

ขณะที่ในช่วงระหว่างปี ๒๕๔๕ - ๒๕๔๙ แม้ว่าจะมีความพยายามในการหาเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ประเทศเม็กซิโก แต่ก็เป็นที่ขัดแย้งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าไม่พบเอกสารดังกล่าว ขณะเดียวกัน มารดาของผู้ร้องก็พยายามที่จะจดทะเบียนแจ้งเกิดให้แก่บุตรชายของตนอย่างเร่งด่วน แม้ว่าจะพยายามสอบถามต่อหน้าผู้พิพากษาว่าเป็นบุตรชายของตนเป็นครั้งที่สองแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถจดทะเบียนแจ้งเกิดให้แก่บุตรชายได้ นอกจากนี้หน่วยงานของรัฐยังใช้ระยะเวลากว่า ๔ ปีในการออกบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่ผู้ร้อง ขณะเดียวกันกับที่ยังคงร้องขอเอกสารจากมารดาของผู้ร้องทั้งที่รู้อยู่แล้วว่ามารดาของผู้ร้องไม่สามารถที่จะจัดหาให้ได้ ด้วยเหตุนี้ศาลสิทธิมนุษยชนฯ จึงเห็นว่า ผลกระทบที่ร้ายแรงอันเกิดจากการที่ผู้ร้องขาดเอกสารแสดงตัวตน (lack of identification) ถือได้ว่าเป็น “การละเลย” (neglect) ดังนั้น จึงพิพากษาว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการใด ๆ ก็ตามที่จะมีส่วนช่วยเหลือผู้ร้องในช่วงเวลาดังกล่าว

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลสิทธิมนุษยชนฯ จึงพิพากษาว่า หน่วยงานของรัฐละเมิดหน้าที่ในการปกป้องผู้ร้องจากการใช้สิทธิที่จะได้รับการเคารพซึ่งชีวิตส่วนตัว ตามข้อบทที่ ๘ ของอนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ ยังพิพากษาให้สเปนต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ร้อง จำนวน ๑๒,๐๐๐ ยูโร สำหรับความเสียหายอันมิใช่ตัวเงิน (non-pecuniary damages) และอีกจำนวน ๔,๘๔๐ ยูโร สำหรับค่าฤชาธรรมเนียม

Difficulties in registering the birth of a person born abroad. Long delays in issuing birth certificates and identity cards. Violation of privacy

⇒ Allen © 16/12/2023 20:26 🖨 Print

JUDGMENT

G.T.B. v. Spain 16.11.2023 (app. no. 3041/19)

[see here](#)

SUMMARY

The case concerned attempts in Spain to register G.T.B.'s birth, which had taken place in Mexico.

The Court found in particular that for the period from 2002-06, the Spanish authorities, despite sure knowledge that the documents needed could not be located in Mexico, had not done enough to provide G.T.B. with a birth certificate and identification and so to secure his Article 8 rights.

PROVISION

Article 8

PRINCIPAL FACTS

The applicant, G.T.B., is a Spanish national who was born in 1985 in Mexico and lives in Santa Cruz de Tenerife (Spain).

Following an earthquake in Mexico in September 1985, G.T.B.'s mother applied to be repatriated to Spain, taking up residence with her family in Tenerife. However, G.T.B. was not registered as having been born in Mexico upon arrival.

In 1997, when he was 12 years old, G.T.B.'s mother had tried to register his birth at the La Laguna Civil Registry. She had sworn before a judge that he was her son, and witnesses had testified likewise, and the Registry had considered that they had adequate information. However, the Central Civil Registry in Madrid, which was responsible for foreign births, had not been satisfied, and had asked for documentation from the Mexican authorities, which G.T.B.'s mother had been unable to provide.

In 2000, G.T.B.'s mother was again in contact with the authorities regarding registering his birth, pointing out that neither he nor his brother had identification cards. The authorities again stated that documents from Mexico were needed, to which she replied, at the La Laguna Registry Office, that they had been destroyed in the earthquake. Toing and froing between several national bodies and the respective consulates of Mexico and Spain in the other State continued for the following years, until G.T.B.'s birth was at last registered on 5 April 2006.

On 24 May 2006 G.T.B., then 21 years of age, was issued with an ID card.

THE DECISION OF THE COURT...

The Court noted that this was the first case in which it has examined the right to a birth certificate under Article 8.

The applicant's complaint in this case was not about an action on the part of the State, but of failure to act and to do so with the necessary expedition. Specifically, the authorities had failed to act while he, then a minor, was at risk of an infringement of his right to private life. Once the authorities had

become aware of that situation, they had been under an obligation to take specific steps to assist the applicant to obtain documentation and to ensure respect for his Article 8 rights.

In 1997 G.T.B.'s mother had tried to register her son's birth at the La Laguna Civil Registry. Had

G.T.B. been born in Spain, his birth would have been registered there and then; however, owing to his birthplace being Mexico, he had to be entered via the Central Civil Registry in Madrid. The Central Registry had tried to contact G.T.B.'s mother, asking for documentation, including registration of the birth in Mexico. She had been unable to provide that. Given the efforts on the part of the Central Registry to locate her, the Court held that the State had not failed in its Convention obligations towards G.T.B. during this period.

For the period from 2002-06, despite attempts to locate the documents in Mexico, it had been clear to the authorities that the documents would not be found. G.T.B.'s mother had sought urgent registration of her sons. Despite her recognising them as her sons before a judge for the second time, their births had still not been registered. Instead, four years had elapsed before the authorities had given G.T.B. an identity card, during which the authorities made reiterated requests for documents which they should have known that the applicant's mother could not produce. The Court noted the serious consequences for the applicant of a lack of identification, which could even be qualified as "neglect", and judged that the authorities should have done more to help him during that period.

As a result, the Court found a violation of the authorities' obligations to secure for the applicant enjoyment of his right to respect for his private life under Article 8.

Just satisfaction (Article 41)

The Court held that Spain was to pay the applicant 12,000 euros (EUR) in respect of non-pecuniary damage and EUR 4,840 in respect of costs and expenses.

Tags: Administrative Alien Birth Important Private Life Spain

---